

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ ЮГОСЛАВИЇ

Виходить кождий тидень. — Предплата на рок 30 Дин. на пол рока 30 Дин. За Америку и друга краї 2 долари роков.

Предплату и шикки шкима до Редакції в Управу треба послаца на адресу: „Руски Новини“ Пишкоревци (Югославия)

Газдовски дружтва.

(Темелі народней моци).

Писали зме уж о Церкви, школи и просвитних дружтваох як о темелюх, на котрих почина моч каждого народа. Нешка написеме ище о газдовских дружтваох. Цо предза и якн хасен принома народу газдовски дружтва то ше найлешше видзи на прикладу Данцох, о котрих ми уж писали. Зато и тераз вежнем за приклад Данску.

Задруги-кооперативи у Данскей.

Земледельски кооперативи-задруги су нешка темель богатства данских земледельцох. Кажди и найхудобнейши дански земледельци е член якийш задруги, котра му у потреби дава помоц и пораду. Чи треба висушити подводну жем, чи засадити лес на подней жемі, чи треба земледельцу доброго наплення, фабричного плуго, газдовски машини, лебо сце човек ховац лешну фаяту статку — у шикким тим бумага му його газдовска задруга, а агроном тей задруги поучуе як треба шикко поробити, да принесе цо лешно хасен.

За Данску ше скорей бешедовало, же то край шикку, вересу и витрух. Верес то таке коровче, когре як моч дохочивало у Данскей вельки фаяти жемі. Треба було вельо мучи, да ше тоти неплодни поля поправа да можу родити. Данци ше организовали до окремих задругох за поправу жемі и под водством своїх инжинирох и агрономох за остатни 50 роки пременили половку неплодней жемі на плодну.

Пред 67 роки основана у Данскей перша «Задруга за поправу неплодней жемі». Одбор задруги под водством инжинира Далгаса поучивал шенох, же ше неплодна и шиком засипана жем може инак на добре вихасновац. Члени задруги почали на сейвох садити ядлови лес. Задруга котала ярчки и канали

и котрима приводели з рикох воду и займала неплодну жем, з котрей постали прекрасни желени швади. За 25 роки тота ше задруга так краску розвивала же мала уж 8 своїх шумарох, двох инжинирох и вельо других урядничкох.

Послуго основани ище 38 таки кооперативи за поправу поля. За 25 роки направели тоти кооперативи 650,000 гектари красних швадох у шик крайох, две скорей роснулі жем верес лебо лешал сами шикок. Прето дански земледельци з благодарносту споминяю инжинира Далгаса, котри их научел, як треба з помоцу задружних организацийох борити ше за лешни живот.

Скорей дански земледельци жили у бедни и шикни. И баш задруги за поправу поля припомогли Данцом, да ше пошвадило и постигло тот задовольни живот, якн цешка мало.

Кда ше у Данскей умножели швади почали Данци ховац вельо статку и продавац млеко, зато шик основали млекарски задруги. Спочатку малки, а леш вельки, котри можу лешейше млекарски виробити предавац. Чим лешка млекара тим ма менши трошки и тим вельки приход маю параста. Сдна велька данска млекара збера млеко од 9000 кравох.

Дански млекарски задруги удружени до Млекарскогo Союзу, котри вивожуе млекарски продукти масло, сир, кондензоване млеко до других деижавох, найлешей до Англиї. Року 1928. вилежено млекарских виробох за пол милиарди данских корунох.

Ту зме леш навели роботу дапоелних данских газдовских кооперативох да ше видзи, як то велька шиком парастом, кед розумя потребу газдовских кооперативох и вельо добра газдовски дружтва парастом принома. — Цо предза за Данцох то предза за шикних земледельцох. И так су газдовски дружтва шик еден важни темель народней моци.

Нешкашня большевика Русия.

ДЕРЖАВА И ВЛАДА.

Нешкашня Русия як велька держава почала ше розвивати под конци петнаестого стоиљни зос московскогo княжества. Уж од початку владел у тей московскей держави цар як подполни абсолютист-диктатор, котри шиком не дзелел своєю власт. Ршати царове од Ивана Грозного (владал од 1533. до 1584. року) на до Петра Велького (1689. до 1725.) розвирели московску державу до нешкашней ей великості (врем на Югу) и почали шикити ше до Сибири. Цар Петро Вельки бул перши, котри тоту цалком заостату держа-организовал и почал уводити до Русии европейску культуру. Царица Катарина II. розвирела Русию зос Польску. За цара Александра I. (1801—1825) и Александра III. забжала Русия цалку сибирну Азию и вельку част шикредней Азии, а за остатнього цара Миколи II. пришла Русия аж ту Тихому Океану. Так за шикрешого роки постала Русия по великосту за Англия найбільша дер-

жава на шикве. Мала бола 22 мил. и 700,000 кв. километери (була 91 раз велка од нашей Югославии) и року 1914. мала 140 милионш жителюх.

Але тота збошка так велка держава була зоднужа барз слаба. Причина той слабости була у тим, же жительство Русии було барз газдовски и культурно заостате и же народ не мал шикей шикободи ани права, а владал леш цар по своей воли.

Главни народ, котри творел темель Русии були Руси лебо Москале, котрих була половина од шикого жительство, але копри них жили у Русии ише велі други народи, котри були незадовольни, же не мало своей держави. То су Поляци, Украйини, Финци, Кавказни народи, шикотви, Бастови и велі други. Шикетова война и революция 1917. р. так потресли зос Русию, же уж бипатрало, же ше вона розпадне. Пресад Русии прешели большевики, котри надбладали своих противничох и утвердили своєю владу. По-

буди большевиком припомогли и исконно азийські народи, котри були неспособни, да створя своїю держави, та помагали большевикам.

Зпочатку владали большевики зем над московську територію и оталь вони боявали проши тих народох, котри ще такої по революції од Русії одделели. За Польську стала Антанта зато ей большевики не могли ніч зроби, малки держави Литва, Естонска, Финска не мали на большевикох великеї бредности, бо жем их була худобна, зато еу большевики шикли своїю сили рущени проци Україна, котра ще тих одларела од Русії и претеншела своєю самостійности. Україна була найбогатшим край у московської держави, зос своім житом кармела цалу Русію и Европу, а рижни українські минерали (утле, железо) давали материал за московткі фабрики. Без України Русія не може бунь велика держава — то большевики добре похолели и зато главна их задача була, да затримаю под своєю власцу Україну. О борби українського народу з большевиками 1918.—1920. року напишеме други раз, бо о тих борбах у нас ще барз мало зна.

Министар Бенеш о идущим року.

Чехословацки министр Бенеш вывел в добу англійскому конгресу: „1935. року буде початок ладариза у Европи. На вр будзе Немецка далшо приправана за войну. Вона будзе мац 300.000 добре оборудованих войток будзе мац чехку артиллерию, а трем того танки, машински причы и газы Немецка ма и 4000 военн аероплани. Я не тварим, же будзе война, але тварим, же идуща вр будзе так ошчена.

С. Саламон:

Вражнина з вакаційох.

„Індісте“ — моя мета — находза ше у самім истрици Гергалох (колар Карпатох), на востокци од 700 метрах над моріом, на лівім боку ризи Динарци, котра то ризи розделює антроепелачи зос од державинк. На подножю гори Лютеї — отаца и мено валаду находза ше діковити жридоє шарва, брому, йолу — далеко познати по швецю.

Обрацел увагу на того место Митрополит Слав Сембратович, котри вибудавел прекрасну ванату з сакей кедрини, в котрому на чещц поставени обелиск в врезаним його мезом в валю жридоє водк. Друге жридоє носи мено терашнього Митрополита Кир Андрея. Стаїла то вед дятка резиденцини українських Митрополитох. Крім того велі и українскей духовалей и швецкой интелігенциї преводза ту одпочивочий часи.

По штиригодзиновой драги в Брониска вишедал на штаци. Вансела и часц работничох, гарис ше до діковитих водох.

Находзим о. Габра, котри того року охабел Валцїк, Міауць и Корчан (визнати у нас по подласу як його творох) и избрал Пидлице. Витаме ше и радзиме, але ше присташовид. Того дня будзем гощ у його доме, а потім явет будзем мац у монастире СС. Васпильнох. Ідземе гландає дораз хужу. Претвали зме

же шветови мяр будзе одвисни лем од случай Катастрофу може преврещи лем порозуменя мідан Французку и Немецку.

Мадярска завершена шліхство о марсейским атентату.

Мадярска влада далє службени выязу, же на вымогу Французкеї и Югославїи вдала шліхство о атентату на нашого благопокойного Краля. Преслушани були вецей сто особа, дваец пейц особа були заварти, але шикли випущени, бо им ше не могло доказац, же мали далку звязу зос атентатом. И так ше цале шліхство завершено без някого результата — виявює мадярска влада.

Препадан социалистична банка.

У Белїї препадан главна социалистична банка, у котрей було уложено 200 мільюна франки пеквичк белїйскых работничох и 120 мільюна державинк пенсийох. Белїйска влада заджековала.

Стална вовдушна драга мідни

Европу и Америку.

До НьюЙорку припол директор немецкеї фабрики цепеннох (великих вовдушних балонох на мотор) Др. Екснер да ушори сталне провозкованє путничох и пошти мідан Европу и Америку на Цепенну. Др. Екснер вывел, же тераз будза нови велики цепенни, у котрим будзе места за 300 особк. Драга на цепенну до Америка не будзе вельо дражна од драги на ляді. —

Яка с Русія.

Большевиска Академия Наукох карахвала, же у теритивей большевикскей Русії жив 159 народи. Вец Русія то панска „вска держава народох“, а не чиста московскя держава як то гадан „кельни Славяне“ думлю.

Большевики забиваю пре порцію.

Панцу англійска повина, же большевики осудзени на шмерц и застрелани у остатїх днєох 8 особа зато, же скрели жито и на сие-

не у одней лавки, котра ма троєо дзєд, же вст у ней одни хужа. По правим боку ризи, през прекрасн вице не поконтєви лужа, идеме до ней. По 20 минутах ходу ми на месц. Направку: мали хужочка и хужу, ружно и хїлвом; коло ней висока сосна, а до ризи даскельо крочай.

— Слава Исусу Хресту — поздравкаме.

— Слава на выу Богу святому — одповедало шикли даецї в мазєру в характеристичнем „и“.

О. Габор лига ше на хужу.

— „Е, чому ні?“ — одповеда тавдиня старша жена, або гоним за някидо постарена.

„Прошу поднитись, цк відповідам?“ Уходзимє през цїзак дзєвери (о. Габор муши ше преполошиц скоро) до кухи; дрєвена посцель, шпоргет, на нїм сїрчок з кремляма, а далїй мисочка, ложка, танєри — шикко зос дрєва. Хужа мала, заскельо квадратних метєра, а пометрови облакї зосц пуцаю шветла Цала з дрєва. Ище и жєл маркетована. Под греду икона, образи святых и хрест — так як то описує В. Стефанук у своїх творох.

— Чачи ше вам? — пита ми ше о. Габор.

— Добра.

— „Ми візмєм, вінурум, солому дамо сьєбку, илпрїтїамє“ — толкує тавдиня; може мали непор знаїдзєни у ей обїзєцу подчас так неспїдїжкєвасїї визати.

— Добре вам будзе — претвєачовал о. Габор; я познїйше не могол паркац на зли вибор „президєнцї“.

лиго придац большевиком. Большавинк увєдлї порцію у жито, як по ше ладєди у старих часох плацєло. Але шїда у нїсней держави не штрєлялї людєох прєто, же не могли ви-плацїцї порцію. То увєдлї зж большевики, тотї кайвєкшї „прїятєля худобного народа“ як ше вонї знаю сами якхвалювац.

Забранели врачарство.

Влада у Саксонскеї (Нямецка) забранєлї под строгу кару врачарство. Забранєто врачанє з ружк, з картох, зос гнїздох, толкованє снєох и уобїцє шикко прєдсказованє будучности, котрого не мож на привродни спосіб рїзїшицї. — Барз мудра одредба, котра би ше и у нас придала.

Роботни Русини.

Югославянски Русини познати як роботни, чесни, предни и побожни народ. То так будо до шветовой войни, а и по тим днєох. То бун капитал, на котрим нашо Русини оддалєни од своїх маткох (Керестєра и Конєра) будовали своєю лєшшє будучност, насєлолєки ше по рижних крайох богатєй Банкеї и Срина.

Винатра, же тот добри дїх: глєдїцї лєшши заробок и нечєйши живот уж нашо прадїдовє принєсли зос Горїнци вєд ше гї населєли.

Доказ на то нашо верни насєлєня з днєох маткох: Шиди Господїни, котри кажди уж прєшли сторочїицу своїого насєлєня, а за дїма аж прїшли други насєлєня нашо (Петровци, Миклошевци, Дордьов). Загравє вдно од найстарших насєлєньох є и Нови Сад, але ше там Русини нїгда у великим числє не находзєли.

Мєдзи нашима старшима насєлєнями находза ше и нашо брїца у Старим Вєрбланє.

III.

Ошлєбодзєши од шикких вєльочаровних лєдїйох, црєху, дїву и цїлєї атмосфєра, шє як камєна на пернох давєлє ружу и розлої-довєлє лєрви, почул ше з жє у шиди окупанї. Прєтрєзєлє. Іу томї гнїзцє терхи и бриги по-спїдїлє з гнїзцї, єдина оставала: чи будє хвалє. Бо гї в так — гваря — мєкро, а вєл лєчно дїжлїм, мож лєтко захорєвац на рєвматїзм або на сїтохондрїю, найгєрду хорєту. Та хто оганя у лєвонє на настроєма, тотї не имє анї хус гнїзцїжєкєжовна хєлєн. Ето: надходза хмарь, клуби шє, зєбраю, о чимнїжк догварїю (котри верхи бжкєрловєц), а вєц не патнїзани на шикки жємєски крєвєлї, шлїзїамє своїм гнїзцї: блїснєцє, прєскаєлє громи и потїм длуги безпрєрїзкї дїжкєж. Зпочатку груби кнїжк рїзкї як прєдудїя у музїкї, а потїм густї длуги, як рєсєтєкї у цєлїцї, смуги завєраю счї през слунєчнї анї такі далєкї. Дзєкєди витєр наївшє до облєкох цїлї скопї а задурїка з іїма. А глави верхох обївити жмарєма шїко пожадлїво напїтєкї цєдрого лєбєв.

Смутєк тєди у нас гощ и, прїнатратєцїк ше на руж и базїско такє у прїродї, грацїцє радєсц, а счїм за прєшлїж и краснїм огарїтул пашу ружу. И зашлївац пїснїю о шмерцї и болєу тєди так лєгко.

Та смутку терхох — тєльо вєст у друтих днєох року ІІ з вакацїї конї на шаданї.

(Далєї будє).

Як вшадзи, так и ту Русии, доселенци з Коцура и Керестура, старали ше, да себе створя свой и Божки дом, т. е. себе хижку за бйпаня, а пец Церкву и школу.

Перше були филнала коцурска и отамаль їм приходзел паноец. Року 1860. уж мали свойого паноца, бо од теда починаю и матрикули. На шумним месце купили хижку за квартал паноцови, а у дворе збудовали з валькох церквочку, котра тедашне число верникох задоволид могла.

Школу перше отримовали у приватних обисцох, а на место учительох пополовали писмених людзох з Керестура и Коцура (Кит, Губаш...). Познейше и зданье школске набавели, але школу сами отримовац не годни, та їо придали держави.

На турцио церковну наберали прилоги аниаш паноци Сседи Андри (у Керестуре и Коцуре) и збудовали ю 1890. року зо 1091 форинти и 65 грайцари.

Поматки чешки були, бо треба знац же насеянци були сами худобни людзе, слугоне-бирене, та ту мало дахто могло жертвовац на обци, лебо церковни цинь.

Медзи цудзими нациями: Немцями, Сербями и Мадирами, не легко їм було до своїх просвятних правох дойец. Шцко мукени сами створиц, а як худобни работици не могли на цинько назмагати. Прето ше керез вокали на свойо матки Керестур и Коцур, котри їх вицецдаро випомогли и даровали.

Маш добрих учительох, котри ше трудзели на воспитаню (Врабел, Забик, Параска), але год вони любели тот народ, не могли и не имели його национальну осидомосц даягати. У таких обставянох не могли лельо напредовац цезю Русии вербашане.

Як уж спомнүто, бїл то народ з Керестура и Коцура, котри себе роботу владат. Доселю їри богатих Немцох и Сербох (ту и у Србобранским хотаре). Ошадзи бїл, та себе покус и назмагал так, же пред войну мали и 80 ферталї жеми, але попри цудзих обичаїох найвещї їх предадо, та нешка нем дескеньо газдове ест, а други ше мунї задоволид, кед маю свою хижку и заробок. О тим баш сцем висиц.

Нашо вербашане бивало цомайвещей у крайних шорох Старого Вербасу з едней и другей страни казана. Населенци су на здравей жеми, бо на брегу Телечки, дзе вода и воздух здрави. На тим брегу и под їм вештина бивало. Не модерни палати їх хижки, але су чисти и ушорени, як то вшадзи мож познац у руских валахох. Бивало з другей странї казано ту Коцур, на «Либри». И там мож познац кажду руску хижку и руски дзени.

Вештина су потомки старонаселенцох и пре своєю худобство процивя ше

новим доселеншом, котри год лем з меншим капиталом ту приходза, бо уж давно чули, же ту векше право маю «старожителе», а заправо Русак ту до терез не маю нїкче «право». Але худоба, а таки нашо вербашане у цалосии — на жаль обично нїдзє не маю свойо право, та ше прето и ту голем «на родных» дзвига «глас народа».

(Конец бїдзє).

За спомни благоцок Краля.

Обштянкїя уирава у Травнику (Босна) закончила, да за вичи спомни Й. В. Краля Александра I. ибудув Дом на худобних. За красним прикладом Травники вай би ше упатрели и други места.

Гитлеровци вду в Югославїю до Немцекей.

Тоти Гитлеровци, котри по вцупелей бїли у Австриї сцїкли до Югославїи, поїду терез до Немцекей. До Австриї ше вращиц по шлу Одлуку на лаї жє Суняку. Сет их у коло 2000, а бивали до терез у Вараждину, Бяловяру и Пожегу.

Поплави у Словенїи.

У Словенїи вивали ризи и вода залила велї места. Вода пришла и до варошу Целе и залила парк, гавату улїау и шпекталї. Но велїх валахох аварти школи, бо даси пре поплаву не могу приходац до школи.

Обещел власну лавяку.

Муслиман Мустафич у Чарней Гори обещел свою власну циньку прето, же жила везицана зєс своїм мїлїам. Мустафич уж заварил. — Мунї ше осудовац странїце цїто тому мїлїаму, але то шаз знак, як ше и цїстїл у Чарней Гори строго жерку, да ше авадом трима шєра и жия у цїстїти.

Збойник Маер осуджен на кару шмерци.

Збойник Маер, котри у Шампу 7. юла того року забил Штефана Губервинца, його жену и шмерку, осуджен е у Освєку при окружном суду на шмерц. Достал праведну кару.

Влапєня збойник.

Жандарє уж вляпели збойника, цо зївил богатого Шваба Гекл и його жену на свашну ари Савашкам Деспотовцу. О тим розбїйству ми уж висиц. Збойник в якии Осиф Фуго, котри служел у Гєск Гварї, же Гєск бул барз строг, вше то лал а не цїкїлї. Фуго гварї, же од цєнжкох однесєл лем 100 Д.

Процєверєнс у Новосадскєй варошкєй шпоркєси.

Индєсатор новосадскєй варошкєй штедилицї процєверєл за остатаї штири роки 53.000 Д. кельо ше до терез могло установїц.

СТАРИ ДЛУЖНІЦИ ПОСИЛАЙЦЕ ПРЕДПЛАТУ!

Японци и влада.

У Японскєй уж од цїлїцїметаних часох влада ест царскїя род. И каждї Японцї вярдо вери, же баш тот царскїя фамелїя муни у Японскєй владац. За Японцох пар и оповещина то так спєда вєдно и творї едну целоту, же ше вїл лодумац не шме, же би ше то могло одзелїц и же би Японскєя державя могла постїлц бєз того царскєго рода. Японскї цар (Микадо) за Японцох цошка найвїсше, цо може на жєми буи, то найвїсши оцєц и владар цалєй японскєй нациї.

Народ японскї вери, же родоначалник їх царскїй фамелїї Джиму Тєно бул улук Амагєрасу божїї слуга. Прето народ вери, же вон не лєм цар з ласки божєй, але походил з божєго рода.

Идея Оцївїтїи у Японскєй уцїлїцїлана у цар-мїкадо. Прето мїкадо ма неогранїчену власц, год у Японскєй постїлц парламєнт. Вон може касирац кажду одлуку влади и може мєняц владу по своїм ласки.

У Японскєй не може буи министр недєлї цивил, лєм генерал лєбо адмирал.

Тото сталносц японскїй династїї а тото вєлькє политєранє, котрє Японци маю їу своїому цару Микадо, то вєлькє моралїна сила, котра чува Японскєму од пажирох и рєволюцїї: лєва сталносц владї так, же ше Японскєя рєжїивя и вєпрєдєлє мїрно и ствємко з арїма од європєйскєй културї лєм тото, цо є добре.

Руски Керестур.

Прємєщєнс о. Я. Будїцкєго. Тїх дїлох прєстїл авицїтованц о. Я. Будїцкєи П. катєлан свою длужносц П. катєлєна у Руским Керестуре, а остатаї му длужносц управитєля нашєй цєрквї у Бєоградє, вєстїям же бїудє вєдно водїцї управитєлєвєство фєлїанї дїордєвскїй парохїї у Гиспїїшцєх. Зєс тїм прєстала и длужносц управитєлєвєства о. Яєка Будїцкєго фєлїанї керєстурскєй у Лабудїчїи (Цїлєви рїт). Народ же у Керестуре так и у Лабудїчїи цїро жадує за одходом о. Яєка Будїцкєго, котри пожєртвовао опїлїчїовац свою длужносц прєз цїтари роки и дєчїиє помагал своїм вєрїком як у їх душєвних так и у їх матєрїалїних погрєбох так, же вїсцє мїж повєсц, же бул вїшкїлї-вїшкїлї. Вєлїлє увєждєнїям горки слєдєлє отар и велїх обрєжєнїєних рїшєл чєшкїх їх брїтїох. Жїчїмє му, да ж на своїм цївїлї положєнїє вїсгїамє свою службє у хрїстїанскєй пожєртвоваосцї и трудїлївїосцї у здравїю и дєлїоудєствїю на лї хасєн цїлому нашєму рускому народу, а ми му за його добри цїла лїдє доцї задєкєвїц ян годїи.

Исторїєвєсно цєстїл именованє за вїлїго П. катєлєна у Руским Керестуре пєобрєй п. Олуфрїй Тїлєко, котри такої прєстїлєл длужносц. Истїи уж у Коцуре як бгослов владєл вєс усїахом Хор, а у Керестуре такої почал з авїлїтослужїи цїркви Хор — цїрковнє шїшкєвє, —

Мїладому пєобрєко жїчїмє вєльо усїнху на мїлїотєлї и бляган.

Керєстурєц

Господінци.

В субботу 3. XI. того року прийшов до Господінох наш новий папонец о. Янко Будніський. — Гоч мал велику пахляду, служив нам шницки богослуженя и отримав нам красну похвалу. Народ барз весело и радощи дочекал сього нового папоца о. Янка Будніського, а на служби Божей було преко 100 дуна. — Барз ще радуєме, же аме добили нового сього папоца, котри барз облюбени внадан у народже, дзе службовал, а особливо и прето, бо у нашей філіялі тераз будзе точнайше богослуженя, бо од тераз іскжу другу паде лю будземе мав живши богослуженя, а окрема того и дещо нам буду подучавати од ланного папоца и правдох ланней якря.

Тому ще тиз баржей радуєме, бо уж и пря нас почали багатше свою кнцесну чкнцлву роботу, да ше кашло и заблуканих овцох котри ухабили свою грекокатоц. віру, и почали глядац якун „нову прадізовску“ віру.

Нашому новому папоцови живиче вельо успіху у його роботі, а ми ще будземе старат, да му у низким будземе на помочи оставити тварди Руснак и тварди Греко-католики.

Руски.

ДУХОВНИ ЖИВОТ

Святи Павло

апостол народов.

По драже пришол Павло до Трояни. Ту ше стада чудесна рожя. Кед Павло длуго вноци бул на беседах зох христианами у одней хижі, параз ше учуло, як хтошка спаднул з облака. Шницки скричали:

— Битих, Битих спаднул з облака.

Битих бул младі хлопец, да здан вельше Павла шеднул воц на облак и там задримал и вец спаднул през облак и трепей конденсациі, Вибегли на двор, влк хлопец бул уж мертик. Пришел Павло и гварил. Не бойте ше, дупа його жива. И у тим часу хлопец отворел очи. Шницки ше радонали и кричали: Чудо, чудо, нов хил!

Пря велі места у Греческей и Малей Азкі прийшл на остатку Павло до Кесаріи у Палестини и пришол до Филипа, благовісника.

Филип такой одвед Павла до своей хижі. Филип мал штари дзвтки и шницки вони мали зар пророчовали. Вони зох жалюм патрели на Павла и мадери своей поведли, да не лудци Павла до Брусалиму, кдан вол сией койси, бо там го чека вельше.

У тим пришол ту Філіпу з Брусалиму пророк Агап. Кед увидел Павла такой му гварел: Дай ми на вдеи час твой пояс, Павло му дал свой пояс, а Агап окрудел зох нїм ноги и рука и почал гуторка:

Так гутори Дух Святи: Человека, чей в гот воєс, у Брусалиме Живши влапа, анижу го и предаю неганою“.

Шницка такой почали модалц Павла, да не каже до Брусалиму. Але Павло им гварил:

Мояя мойо! Чом плачеце и твргаче мойо керцо? Я не дам же сом приправени бух авманя, але умрец сїем за Христа. Дух святи

лїм не прирзвїт на мужь, котри не у Брусалиме чекаю.

И видзели шницки, же Павла не одгваря та вец поведити: Най будже Божа воля.

Туда приступел ту Павлу вдеи человек и гварел:

И сїм Милосе вое Капра, Живш у Брусалиме, там мам свою хижку Кед придземе до Брусалиму, будз мойм гостем.

Добре, — гварил Павло, — поїдаем з нама до Брусалиму и ан буджеме у тебе живити.

И велі други христиани з Кесаріи пригладил зох Павлом, да иду вєрсе з нїм до Брусалиму и да видзат, цо там будзе. Павло их пригладил и гварел: У друштво ише веселїйше

(Далей будзе).

Зох историї кромпльох.

У нещканим часу не можеме себе ані представити прекармене людзох без кромпльох. Милїони и мїлїони людзох, особливо худобейших, маю баш кромпльом задзековац свой живот, бо кромплї їм їх вельо хлїб. А инак булї чася, кедї вїлно старї не знали цо то кромплї, и прето, кед зарїю не уродзело, приходзел глїд и велї умерали од глїду. Обставїли ше цїлком премеїсїя, кед в Америку привезли до Америки кромплї.

Кромплї росли дїкїя у амерїгїанскїм краю Чїлїк. Дїкїя кромплї ту дробнї як орїшки. Ише пред оакрїном Америки розширели ше кромплї по далей Америки. Колумб котри одкрїл Америку нашол и кромплї на острову Куба. Але вон не обрадел на нїх уваги. Аж поакїйше, кед Испанци одїрнали и освоили Перу, послали вєнї кромплї на дар самому Отцу Папи у Рим, як вельку новост.

До Англїї перши привезол кромплї Валтер Ралей 1534. року, а у вєкшей множинї адмирал Дрейк. Аж вон узновал яку вельку вредност ма кромплї за прекармене людзох. Вон послал дзекельо кромплїкї свойому приятелю у Англїї и лїсїал му, же кромплї будзе барз вїжнїя за Европу ицїя невет. Тот приятель не знал цо да робїт з кромплїами, цо их достал од адмирала Дрейка. Посадзел ю у заграда, и кед кромплї одквітла и на копїкю выросли желєвкї яблучкї, вон их стартинул и дал на мїсцї вражїц. На вєчар зволац глїцох и гварел їм, же поїжкї будз ещ славше амерїганске одлю, якого ише не бїди. Але кед тотї кромпльово яблучкї приїсїли на стол, булї вони так горькї, же их нїкто ещ не могїл. Сїднї ше глїсїи позївївали, же су спредведєнї, а други гуторели, же тотї яблучкї ише не узрети и же вони можу узрєц дїм у Америку. Сам пан дому барз ше позївїал на адмирала Дрейка, же го так спредведєл. Такой розказал, да ше тїцкю кромпльово копїлє вїтарга ї спалї.

Кед копїлє згорєло, глїсїа стїгнул на гар и поїжкїлїану ше, Стїгнул на печену кромплїю. Вон ю дїкїгнуд, поїжкїтовал и барз му ше поїжкїчєл. Почал их далей глїсїац дал упєчїц и вєц зволац глїцох Шницкї ше не могїл вїхвалїц нового вїлїя. Одгєднї ше слава кромпльох розширєла по вєлей Азїї.

Але яв так ше ише розширєло садзє-

Посиламе опомени

за длуство на предплати. Як у каждей роботі так іше и ту може случити да една похибка, же дахто достане опомени, а уж плацел. Прето ту модалїме каждего, хто би достал опомени, гоч уж предплату виплацел, най ше не гнїва, але най то такой яви свойому папоцови на парохїї, лїбо ровно нам.

дзєвє кромпльох. Кромплї булї барз драгї, бо их треблїло прикоїжїц аж в Америку, на их едїлї лїм на кральовскїх дворох як делїкатєсу. Ише 1600 року записало у запискох англїйскєй кральїцї Аннї, же пол кїлїи кромплї кнцїтєло 40 Д.

З вїраменом людзє узновали вредност кромпльох и вони булї у такєй чєстї, же на приказ дворскїх дама на францужкїм кральовскїм дворе укрїповали своїо вїлїсїя з кнєтом од кромпльох. З Францужкєй приїшли кромплї до Нємєцкєй. Але и ту людзє не сїдїли их з початку садїти так, же вїлїа мушєла сїлєм наганїц людзох, да садзєт кромплї. Цо вїрєвєл кромплї указало ше року 1770, кед на Чєскєй бул глїд и 180.000 людзох догїтнудло од глїду, а на Шлєску дєс уж садзєли кромплї од глїду нїхто не умар.

Длуго садзєли кромплї мало лїм на градкох у заграда, як ишека цїбулє, аж од кєсїловкї црєшнєго стодїїнїя почали их садїти на Українї на полях як и пшїцкї.

Кажди культурни Русин

чита „Руски Новини“, али — а а нїх и плацїл. Точнє плацїнє предплати то баш найлопшиї знак культурного члїпека. — Нашо длужнїци роздумїйце о тим.

Вредност чуждїх пенєжкох.

Доллєр	42—45	Дїн.
Нємєцкї марк	17	— Дїн.
Австр. шїлїнг	13—14	— Дїн.
Тай. лїра	380	Дїн.
Франц. франк	3	— Дїн.
Чєхосл. коруна	180	Дїн.
Швайцарскї франк	14	— Дїн.

Б у р з а

Нови Сад 15. XI. 1934.

Жїто новє	105—120	Дїн.
Кукурїца бїла и сїрїска	55—65	Дїн.
Ярєц бїлїя и сїрїска	70—80	Дїн.
Овес	50—55	Дїн.
Мука 00 нова	205—210	Дїн.
Мука чїсло 2	185—205	Дїн.
Мука чїсло 6	135—145	Дїн.
Кромплї	55—60	Дїн.
Пасуля	100—110	Дїн.
Отруби	50—60	Дїн.

Оглашуйце у „Р. Новинох“.

